

Sygn. akt VIII U 622/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 sierpnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Patrycja Bogacińska - Piątek

po rozpoznaniu w dniu 7 sierpnia 2020 r. w Gliwicach

sprawy J. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 9 kwietnia 2020 r. **nr** (...)

z dnia 27 maja 2020 r. nr (...)

zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od 1 marca 2020 roku.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska - Piątek

Sygn. akt VIII U 622/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 kwietnia 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. J. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji, wskazując że po przyznaniu pierwszej emerytury przepracował ponad 30 miesięcy, zatem część socjalna (24% kwoty bazowej) nowej emerytury winna być obliczona od kwoty bazowej obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o przyznanie drugiej emerytury. Jako podstawę prawną powołał m.in. art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że w odwołaniu ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie emerytury z art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Decyzją z 27 maja 2020 r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. J. prawa do kolejnej emerytury na podstawie art. 46 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS gdyż ubezpieczony do dnia 31 grudnia 2008 r. nie osiągnął wieku 55 lat.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od ww. decyzji, dołączając zaświadczenie o zatrudnieniu w firmie (...).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd połączył sprawy o sygn. akt VIII U 622/20 i VIII U 880/20 do wspólnego rozpoznania pod sygn. akt VIII U 622/20.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. J. urodził się (...) Wiek 50 lat ukończył (...)

Decyzją (...) Oddział w Z. z 19 grudnia 2011 r. ubezpieczonemu przyznano na podstawie art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z FUS emeryturę górniczą od 30 kwietnia 2011 r., tj. od osiągnięcia okresu uprawniającego do świadczenia.

W treści decyzji (...) Oddział w Z. zaliczył ubezpieczonemu 25 lat okresów składkowych oraz 10 miesięcy okresów nieskładkowych.

Po ostatecznym ustaleniu stażu pracy górniczej 55 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,8, zaś do 280 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,5, a do 1 miesiąca przelicznik 1,4.

Kolejnymi decyzjami organ rentowy dokonywał waloryzacji świadczenia oraz przeliczenia jego wysokości z uwagi na doliczanie stażu pracy.

W dniu 19 marca 2020 r. ubezpieczony złożył wniosek o prawo do emerytury z uwagi na przepracowanie 30 miesięcy po przejściu na emeryturę.

Zaskarżoną decyzją z 9 kwietnia 2020 r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, podając że ubezpieczony nie osiągnął wieku 60 lat, nie udowodnił 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. i nie legitymuje się 15-letnim okresem prac w szczególnych warunkach.

Po złożeniu przez ubezpieczonego odwołania od decyzji z 9 kwietnia 2020 r. (...) Oddział w Z. zaskarżoną decyzją z 27 maja 2020 r. odmówił ubezpieczonemu prawa do kolejnej emerytury na podstawie art. 46 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wskazując że ubezpieczony do 31 grudnia 2008 r. nie osiągnął wieku 55 lat.

Ubezpieczony po uzyskaniu prawa do emerytury górniczej – z dniem 30 kwietnia 2011 r. – był zatrudniony w (...) A. R. w Ś. w okresach od 6 września 2011 r. do 30 listopada 2013 r. i od 6 marca 2014 r. do 31 maja 2014 r. jako sztygar zmianowy górniczy pod ziemią.

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny i wynika wprost z akt organu rentowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania ubezpieczonego zasługują na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do kolejnej emerytury w sytuacji, gdy wcześniej zostało mu ustalone prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – emerytura górnicza bez względu na wiek. Ubezpieczony domagał się bowiem przyznania kolejnej emerytury, gdyż pozwalałoby mu to – przy legitymowaniu się co najmniej 30-miesięcznym okresem ubezpieczenia po przyznaniu pierwszej emerytury – na przeliczenie świadczenia od nowej kwoty bazowej w zakresie części socjalnej (24%).

W myśl bowiem art. 53 ust. 1 powołanej ustawy emerytura wynosi:

- 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art.19, z zastrzeżeniem ust.3 i 4, oraz
- 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
- 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych – z uwzględnieniem art. 55.

Po myśli ust. 3 tego samego przepisu emeryturę, której podstawę stanowi kwota świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających od dnia nabycia uprawnień do emerytury.

Z mocy zaś jego ust. 4, przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 i 2 powołanej ustawy podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, stanowi:

- 1) podstawa wymiaru renty w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 5.

Z ust. 2 powyższego przepisu wynika, iż przepis ust. 1 pkt 1 stosuje się przy ustalaniu podstawy wymiaru:

- 1) emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do tej renty albo do emerytury.

Zastosowanie art. 53 ust. 3 i 4 ustawy jest możliwe tylko w wypadku nabycia prawa do nowej emerytury ("stosuje się przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury - nowej - dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury").

Tym samym, aby ubezpieczony mógł skorzystać z nowej kwoty bazowej do części socjalnej świadczenia, musi nabyć prawo do innej (nowej) emerytury oraz wykazać, co najmniej 30 miesięcy ubezpieczenia po nabyciu prawa do poprzedniego świadczenia.

Zgodnie z art. 50a ust. 1 ustawy prawo do emerytury górniczej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z ust. 2 tegoż przepisu, wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

W uzasadnieniu do wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 5 marca 2013 r. sygn. akt III AUa 1117/12 Sąd ten wskazał, że przewidziana w art. 50a ustawy emerytalnej górnicza emerytura, której nabycie ustawodawca wiąże z osiągnięciem stosownego wieku, uzależnionego od określonego okresu pracy górniczej przewidzianej w art. 50c ust.

1 ustawy emerytalnej – pomimo, iż warunki do jej uzyskania określono w dwóch odrębnych ustępach tego przepisu, faktycznie stanowi rodzajowo tożsame świadczenie.

Analizowane przez Sąd Apelacyjny przesłanki nabycia emerytury górniczej odnosiły się do dwóch ustępów tego samego przepisu, tj. art. 50a ust. 1 i 2 ustawy emerytalno-rentowej. Tym samym Sąd Apelacyjny w Katowicach wskazał, iż emerytura górnicza przewidziana na podstawie art. 50a ust. 1 jest świadczeniem tożsamym rodzajowo z emeryturą górniczą przewidzianą w art. 50a ust. 2, oba te przepisy regulują bowiem nabycie prawa do emerytury górniczej po ukończeniu wymaganego wieku, tj. 55 i 50 lat życia.

W tym samym uzasadnieniu Sąd Apelacyjny w Katowicach zaznaczył, że ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – wśród rodzajów emerytur górniczych rozróżnia emeryturę górniczą bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, w przypadku wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 25 lat przyznawaną na podstawie jej art. 50e ust. 1 ustawy oraz przewidzianą w art. 50a ustawy emeryturę górniczą w obniżonym wieku 55 lub 50 lat, przy 10 lub 15-letnim okresie pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 w ogólnym okresie ubezpieczenia górnika (20/25 lat).

Zatem są to dwa różne świadczenia.

Sąd podziela również stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2014 r. sygn. I UK 169/14 (LEX nr 1642866), iż obecny art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, będący odpowiednikiem dawnego art. 48 tej ustawy, statuuje własny, odrębny od art. 50a ustawy układ warunkujący nabycie uprawnień do emerytury górniczej, rezygnując z przesłanki wieku emerytalnego na rzecz dłuższego, bo 25 - letniego stażu kwalifikowanej pracy górniczej. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z 1 kwietnia 2014 r., I UK 366/13 (LEX nr 1455428).

Przepisy te różnią się zatem w zakresie koniecznych przesłanek zarówno okresami wymaganej pracy górniczej: art. 50a ust. 1 i 2 ustawy wymaga legitymowania się odpowiednio okresem 20 i 25 pracy górniczej i równorzędnej, w tym okresem odpowiednio 10 i 15 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1, art. 50e ust. 1 wymaga wykazania 25 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (z uwzględnieniem ust. 2), jak też różnią się co do przesłanki osiągnięcia wymaganego wieku w art. 50a ust. 1 i 2 i jej braku w art. 50e ust. 1.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego sprawy wynika jednoznacznie, że ubezpieczony posiada wymagany w art. 50a ust. 2 ustawy 25 – letni okres pracy górniczej, w tym 15 - letni okres pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, ukończył wiek emerytalny 50 lat, a nadto nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a więc w ocenie Sądu, spełnił wszystkie konieczne przesłanki z art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej uzasadniające przyznanie mu prawa do emerytury górniczej z tej nowej podstawy prawnej.

Z tych względów – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od 1 marca 2020 r.

Wyrok został wydany w trybie art. 148¹ § 1 k.p.c.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek